Bijlage 1 – Toelichting keuze van de buurt en terugblik op activiteiten

Toelichting keuze van de buurt

Onder leiding van de kwartiermaker is op basis van kwantitatieve en kwalitatieve data bepaald in welke buurt een extra inzet bijdraagt aan het beoogd resultaat: iedere Gouwenaar laten opgroeien en wonen in een veilige, leefbare straat en buurt.
Op basis van onderstaande is beoordeeld dat een start in de buurt Oud Achterwillens hiervoor het meest geschikt lijkt. Kennis van interne medewerkers en externe professionals zoals de woningcorporaties, politie en sociaal makelaars is hierbij betrokken. De volgende stappen hebben geleid tot het uiteindelijke advies:

Fase 1A - kwalitatieve verkenning
Er is gestart met een eerste verkenning op basis van gesprekken met organisaties en professionals intern en extern (wijkagenten, beleidsmedewerkers, stadsmarinier, accountmanager, sociaal makelaar, woningcorporaties etc.) om te komen tot een globaal beeld van de wijken/buurten. In deze gesprekken werden Oud Korte Akkeren, de Sportbuurt (Marathonlaan) en Oud Achterwillens het vaakst genoemd als buurten waar een verbeterslag mogelijk is.

Fase 1B – kwantitatieve verkenning
Gelijktijdig is een data analyse gemaakt op basis van onder meer leefbaarheidscirkels en veerkrachtkaarten.
De leefbaarheidscirkel maakt het mogelijk om cijfers over diverse onderwerpen t.a.v. bijvoorbeeld veiligheid, gezondheid en leefstijl, in één oogopslag per wijk te zien. Voor buurten is het veel lastiger om data te vergelijken. Gouda kent meer dan 50 buurten wat een goede data-analyse bemoeilijkt. In veel gevallen zijn buurten te klein om een representatief beeld te vormen. Dat is ook de reden dat Gouda de buurten niet heeft opgenomen in de leefbaarheidscirkel.
De wijk Korte Akkeren kwam uit deze verkenning naar voren. Met name een combinatie van de aandachtsgebieden veiligheid, gezondheid, openbare ruimte en leefstijl maakte dat deze wijk in het oog sprong.

Naast de leefbaarheidscirkel op wijkniveau is gekeken naar de data van de veerkrachtkaarten welke wel op buurtniveau kunnen worden uitgesplitst. Indicatoren die inzicht geven in overlast en onveiligheid onder kwetsbare bewoners i.r.t kansengelijkheid zijn hierin mee genomen.

Het combineren van bovenstaande heeft geleid tot de volgende drie buurten voor verdere verkenning:
1. Oud Achterwillens
2. De Korte Akkeren-Oud
3. Sportbuurt (Marathonlaan)

Fase 2 – verdiepend onderzoek
De drie bovengenoemde buurten zijn nader onderzocht. Er is daarbij onder andere gekeken naar de overkoepelende indicator (verminderde) sociale zelfredzaamheid. Dit gaat bijvoorbeeld over het voorzien in een eigen inkomen, het onderhouden van sociale contacten, lichamelijk en geestelijk gezond blijven en beschikken over goede, veilige huisvesting. In buurten waar extra inzet wenselijk is, is vaak een cumulatie van uitdagingen. Daarnaast is gekeken naar extra indicatoren die een relatie hebben met kansengelijkheid in buurten. Het gaat om indicatoren die invloed hebben op kansengelijkheid en bijdragen aan het meedoen in de maatschappij, zoals het hebben van een sociaal netwerk.

	Contacten/Sociaal Netwerk	Algemene dagelijkse levensverrichtingen	Medicijngebruik/Medische verzorging	Veiligheid in huis	Probleemgedrag/ Verslaving	Cognitief functioneren
Oud Achterwillens	30,4% (210)	15,9% (110)	26,2% (180)	13,0% (90)	8,0% (60)	45,6% (310)
Sportbuurt	25,7% (270)	14,0% (150)	20,7% (220)	11,6% (120)	6,0% (60)	34,5% (370)
De Korte Akkeren Oud	17,2% (810)	9,6% (460)	13,8% (660)	7,4% (350)	4,1% (190)	22,5% (1070)

Fase 3 – samenhang kwalitatieve en kwantitatieve data
De kwantitatieve data is nogmaals in samenhang met de kwalitatieve data bekeken. Hierbij zijn onder meer de volgende vragen gesteld:

- In welke buurt wonen veel bewoners met uitdagingen?
- Waar liggen de meeste kansen als het gaat om kansengelijkheid verbeteren?
- In welke buurt kunnen het verbeteren van voorzieningen, extra interventies of extra activiteiten bijdragen aan het vergoten van de kansengelijkheid?
- Effectiviteit en efficiëntie?
- Wat is de bevolkingsdichtheid?

Conclusie
Op basis van bovenstaande analyse is geconcludeerd dat de buurt Oud Achterwillens geschikt is voor het starten van Buurt Aan Zet. Data wijst uit dat het relatief het minst goed gaat met bewoners in Oud Achterwillens als gekeken wordt naar indicatoren die betrekking hebben op zelfredzaamheid en kansengelijkheid. Kwalitatief wordt aangemerkt dat het een buurt is waar ruimte is voor extra aandacht, er zijn minder voorzieningen en er komen een aantal uitdagingen samen. Hierdoor is de kans groot dat de situatie van buurtbewoners (en kinderen) achteruitgaat. Er is een vermoeden dat veel uitdagingen niet zichtbaar zijn (en achter de voordeur blijven) onder meer door angst en wantrouwen onder bewoners. Bewoners zijn achteruitgegaan omdat de ‘sterke schouders’ lijken te verdwijnen. Omdat er in deze buurt relatief weinig interventies zijn kan een extra inzet veel bereiken. Daarnaast kan de inzet in deze buurt ook gemonitord worden, wat er in een later stadium voor kan zorgen dat deze aanpak ook in andere buurten in Gouda kan worden uitgerold.

Terugblik op activiteiten vanaf de aftrap op 15 november 2023

1. *Start programma 15 november 2023*

Het programma Buurt Aan Zet is gestart met een eerste laagdrempelige bijeenkomst in buurtcentrum de Bühne op woensdag 15 november 2023. In aanwezigheid van de bewoners, direct betrokken professionals en wethouder Oppelaar werd het programma en de programmamanager geïntroduceerd. Voor deze bijeenkomst werden de bewoners zoveel mogelijk persoonlijk uitgenodigd. De Buurtvoorlichters en programmamanager gingen hiervoor in totaal drie dagdelen de buurt in.

Op de dag zelf kwamen ruim twintig bewoners langs en zij gingen in gesprek met de wethouder en professionals die actief zijn in de buurt. Er vonden mooie gesprekken plaats en bewoners hebben ideeën voor hun buurt kunnen delen. In onderstaande tabel zijn de belangrijkste opbrengsten terug te vinden.

Onze buurt is schoon
Fietsenstalling in complex is lastig te bereiken. Het gevolg is dat de fietsen op straat en tegen de gevels worden gezet. Dit blokkeert de stoep en ziet er ongezellig uit. Daarnaast zijn er ook veel zwerffietsen.
De buurt is vervuild en er is veel zwerfafval. De vervuiling kent verschillende oorzaken:

▪ De zakken met plasticafval worden vroeg buiten geplaatst waardoor deze door dieren worden opengescheurd ▪ (grof)vuil wordt gedumpt ▪ Vuil wordt niet in juiste container gedaan
We hebben het fijn met elkaar in de buurt
▪ Het is een doorgangsbuurt geworden (bewoning is van relatief korte duur en tijdelijk tot andere woning is gevonden) ▪ Herinrichting Halewijnplein zorgt voor minder parkeerplekken. Dit kan leiden tot problemen met buren.
We voelen ons gezond
▪ Ernstige vervuiling, veel afval, rattenplaag ▪ Problemen stapelen zich op: armoede (werkloosheid, betalingsachterstand rekeningen, eenzaamheid)
We voelen ons veilig
Veiligheid op verschillende terreinen: ▪ Verkeer (hard rijden) ▪ Hangjongeren ▪ Inrichting van de buurt (verlichting, parkeervakken)

2. *Het inrichten van een spreekuur en continue zichtbaarheid in de buurt*

Op locaties de Bühne en de Huismeesterspost is in samenwerking met de twee woningcorporaties, wijkagent, handhaver en de programmamanager een spreekuur ingericht. Afhankelijk van de vragen zal ook een professional van de gemeente of samenwerkende organisatie aansluiten.

De programmamanager werkt zoveel mogelijk in de buurt, om de binding met de bewoners te houden en te versterken, zodat de extra inzet voor bewoners zichtbaar is en de gemeente en netwerkpartners beter benaderbaar zijn. In de vorm van een ansichtkaart zijn de bewoners uitgenodigd om met de programmamanager in gesprek te gaan, hierdoor zijn de contactgegevens van de programmamanager voor iedereen beschikbaar en kunnen de bewoners haar makkelijk en snel bereiken. Daarnaast heeft de programmanager zich voorgesteld in het halfjaarlijkse magazine van Netwerk Achterwillens dat bij iedereen in de buurt bezorgd wordt.

Tot nu toe is de ervaring dat het heel waardevol is dat de programmamanager veel aanwezig is in de buurt om de leefwereld van de bewoners actief op te zoeken. De programmamanager is op veel verschillende momenten in de buurt aanwezig. Dit kan ’s ochtends vroeg zijn (bijvoorbeeld met bewoners die hun hond uitlaten), in de middag (bijvoorbeeld met ouders en kinderen) en ’s avonds (begin van de avond met bewoners die terugkeren van hun werk). De programmamanager wordt regelmatig telefonisch of op locatie benaderd. Vaak gaan deze gesprekken over zwerfafval, een onveilig gevoel op straat in de avonduren en over de minimale communicatie met de gemeente en ondersteuning vanuit welke organisatie dan ook.

Uit deze gesprekken komt het sterkst naar voren dat de bewoners zich in het algemeen nog afzijdig houden omdat er geen vertrouwen is. Er is waardering voor de inzet vanuit het programma, maar bewoners betwijfelen of er ook echt iets gaat veranderen als zij hun zorgen delen. Het herstellen en terugwinnen van het vertrouwen vraagt om een lange adem. Het belangrijkste daarin is het nakomen van afspraken en het waarmaken van beloftes. Zoals een aantal bewoners aangeeft: ‘nee is ook een antwoord, maar wees duidelijk en praat met ons in plaats van over ons’.

3. *Vorming van programmateam met netwerkpartners en gemeentelijke organisatie*

Buurt aan Zet is een programma dat draait om samenwerking. Het gaat dan zowel om samenwerking met bewoners als om goede samenwerking tussen alle actieve partijen in de buurt. Daarom is er een programmateam gevormd met daarin in eerste instantie betrokken medewerkers van de gemeente.

Inmiddels zijn de netwerkpartners ook aangesloten. In deze overlegstructuur worden signalen gedeeld en wordt besproken wie aan de slag gaat met een signaal.

4. *Opruimen van de wrak- en weesfietsen*

Een van de signalen die door buurtbewoners werd gedeeld tijdens de startbijeenkomst op 15 november was dat er veel wrak- en weesfietsen zijn in de buurt. Inmiddels zijn de BOA's begonnen met het labelen en verwijderen van deze fietsen.

5. *Oliebollenactie en kerstdiner*

Medewerkers van de gemeente hebben tijdens een oliebollenactie op 22 december 2023 meer informatie gegeven over de voortgang van de herinrichting van de buurt.
Ook is er samen met een buurtbewoner op tweede kerstdag een samenzijn georganiseerd voor buurtbewoners die alleen waren tijdens Kerst.

6. *Landelijke Opschoondag op 23 maart 2024 in de buurt*

Op 23 maart was het Landelijke Opschoondag. De bewoners van de buurt Oud Achterwillens staken de handen uit de mouwen om hun buurt schoner te maken. Buurthuis de Bühne diende als verzamelpunt voor bewoners om mee te helpen opschonen. In de Bühne staat sindsdien ook een zogenaamde grijperhub; een bak met (afval)grijpers die bewoners kunnen lenen om zelf op te schonen.

Ondanks dat vooraf de buurtvoorlichters en een groep beroepskrachten de buurt in zijn gegaan en de bewoners persoonlijk uitgenodigd hebben om mee te doen met de Opschoondag, was de opkomst van buurtbewoners minimaal, vooral een aantal van de jongste buurtbewoners waren er om te helpen. De al bekende actieve vrijwilligers, beroepskrachten waren in grote getale aanwezig. Dit betekent dat er meer inzet gepleegd moet worden om de bewoners te motiveren en te enthousiasmeren om tot samenwerking te komen.

